

Posudek na bakalářskou práci Petry Vegnerové - „Ekonomická situace v Portugalsku a její dopad na absolventy vysokých škol, Praha 2012, 50 stran

Vedoucí práce - PhDr. Jaroslava Jindrová

Petra Vegnerová se ve své bakalářské práci zabývá současnými problémy portugalského vysokého školství a pokouší se zjistit, zda jsou důsledkem historického vývoje portugalské společnosti a nedostatečného důrazu na vzdělávání v minulosti, nebo zda současnou situaci ovlivnila ekonomická krize, jíž země EU, a Portugalsko zejména, čelí v posledních pěti letech.

Odpověď na tuto otázku je nelehká a diplomantka se snaží postupně odhalovat možné příčiny. V první části práce představuje školský systém v Portugalsku, věnuje se historickému vývoji portugalského vzdělávacího systému, zejména vysokoškolskému, ale snaží se objasnit i příčiny vysoké míry negramotnosti v Portugalsku v nedávné minulosti. Její příčiny vidí ve vzdělávací politice portugalského Nového státu, jenž se obával snížení svého vlivu na populaci se zvyšujícím se vzděláním obyvatelstva. Až do roku 1964 byla školní docházka v Portugalsku pouze tříletá. S důsledky této politiky se Portugalsko potýká dodnes.

Další část bakalářské práce se zabývá současnými problémy portugalských vysokých škol. Zde se prolíná několik vzájemně se ovlivňujících faktorů: Zavedení Boloňského procesu do vysokoškolského vzdělávání v Portugalsku, nedostatek finančních prostředků a z toho pramenící nedostatečná finanční podpora studentů a vysoká míra neúspěšnosti vysokoškolských studentů (23,3 % posluchačů VŠ svá studia nedokončí). Autorka spatřuje hlavní příčinu v sociálních a kulturních faktorech, zejména v nepříznivé finanční situaci portugalských studentů (v Portugalsku se i na veřejných vysokých školách platí školné). Nechci tento fakt nijak zpochybňovat, je však třeba vzít v úvahu celkový kontext země. V některých oblastech Portugalska, zejména na severu země, nedokončí střední školu téměř 50% studentů. I ti, kteří střední školu dokončí, nejsou často na vysokoškolská studia dostatečně dobře připraveni (v Portugalsku se nekonají přijímací zkoušky, studenti jsou přijímáni na základě výsledků státní maturity a předchozího středoškolského studia), neboť některé školy jsou z finančních důvodů nuceny přijmout téměř všechny přihlášené.

Velkou pozornost věnuje autorka i problému nezaměstnanosti mladých absolventů škol, který vyústil v celou řadu studentských protestů.

Při hledání odpovědí na aktuální otázky portugalského vysokého školství využila diplomantka svého pobytu v Portugalsku v rámci programu Erasmus a navázala kontakt s několika studentskými asociacemi. To jí umožnilo zkoumat problematiku z různých úhlů pohledu. Základem vlastní práce byl terénní výzkum, uskutečněný formou rozhovorů se studenty, spolupráce se studentským hnutím O Grito a zpracování výsledků vlastních dotazníků, na něž odpovědělo 120 oslovených respondentů jedné fakulty (Fakulty sociálních a humanitních věd Universidade Nova de Lisboa). Fakt, že se jedná pouze o studenty jedné fakulty, může být výhodou, na druhé straně však výsledky poněkud zkresluje. Studenti technických škol například daleko snadněji hledají uplatnění.

Za největší klad práce považuji přístup ke studované problematice. Autorka prostudovala celou řadu pramenů k historickému vývoji portugalské vzdělanosti, konkrétní údaje získávala z aktuálních statistik EU, velkou část informací však získala analýzou vlastního sebraného materiálu, takže práce není pouhou kompilací, ale autentickým přehledem situace.

Pokud bych měla práci něco vytknout, pak jsou to občasné vybočení z vazby a neobratnosti v českém jazyce (*str. 11 - trh není schopný pohltit tolik kvalifikovaných pracovníků; str. 21 - vysoká míra nedokončování studia; str. 22 - nejrychlejší růst mladých lidí bez práce; str. 29 - aby se ubránil před odlivem studentů; str. 30 - mnohé z nich jim situaci výrazně zlehčují; str. 40 - stát ... argumentuje různými opatření, která však nejsou uspokojivá*), a nepřesné překlady z portugalského (str. 16 - odmítají akceptovat „rozebrání“ veřejného školství - *desemantelamento* znamená v tomto kontextu rozklad, rozpad, roztržštění; str. 35 - „socio“ je společník nebo člen, studenti se tedy nestávají partnery asociací, ale jejich členy, což je něco zcela jiného).

Přes tyto dílčí výhrady mohu konstatovat, že práce splňuje všechny formální i obsahové požadavky kladené na bakalářskou práci, a proto doporučuji její přijetí k obhajobě. Předběžné hodnocení je mezi stupněm jedna a dvě a konečné hodnocení závisí na průběhu obhajoby.

V Praze, dne 28.8.2012

PhDr. Jaroslava Jindrová,
vedoucí práce

